

Retouradres: Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat
Mevrouw drs. C. Van Nieuwenhuizen
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum
26 februari 2018

Onderwerp
Regeling houdende
regels t.b.v. experiment
elektronische aanvraag
rijbewijzen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
MvH/RvZ/RS/bs/
ATR0147/2018-U022

Bijlage(n)

Geachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Op 29 januari 2018 heeft u de ministeriële regeling, aangaande regels over het experiment met de elektronische aanvraag van rijbewijzen, voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) voor toetsing. Het betreft een regeling die nadere regels stelt aan een experiment dat in 15 gemeenten zal plaatsvinden, met de elektronische aanvraag van rijbewijzen. De ministeriële regeling is opengesteld voor internetconsultatie in de periode tussen 29 januari en 25 februari.

In de huidige situatie dienen burgers een aanvraag van een (verlenging van een) rijbewijs fysiek in te dienen bij de gemeente. Met het experiment wordt het mogelijk het rijbewijs digitaal aan te vragen. Met het experiment wordt onderzocht of een elektronische aanvraag leidt tot vereenvoudiging van het aanvraagproces en of het aanvraagproces goed en veilig verloopt. De elektronische aanvraagprocedure wordt in het experiment facultatief aangeboden.

In 2017 is reeds een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) geconsulteerd en door de Ministerraad vastgesteld, die de kaders voor het experiment bepaalt. De onderhavige ministeriële regeling bepaalt de nadere invulling van deze AMvB. De voorgestelde regeling verwijst voor de regeldrukeffecten naar de AMvB. Om deze reden betreft ATR bij de toetsing van de ministeriële regeling ook de inhoud van en de toelichting bij de AMvB.¹

De ministeriële regeling wijst de 15 gemeenten aan waar het experiment zal plaatsvinden. Verder wijst de regeling het authenticatiemiddel aan (*DigiD Substantieel*) dat nodig is om elektronisch

¹ De AMvB is in 2017 aan ATR, noch aan zijn rechtsvoorganger Actal, voorgelegd voor toetsing. Actal toetste voorgenomen wet- en regelgeving na de consultatiefase. ATR toetst voorgenomen wet- en regelgeving per 1 juni 2017 gedurende de (internet)consultatiefase. De voorbereiding en ontwikkeling van de AMvB viel daarmee tussen het mandaat van Actal en ATR. In overleg met uw departement is afgesproken de inhoud van de AMvB te betrekken bij de beoordeling van de voorgestelde ministeriële regeling.

Contact

Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T (070) 310 86 66
info@atr-regeldruk.nl

www.atr-regeldruk.nl

een aanvraag te kunnen doen en stelt regels inzake de erkenning van fotografen die onderdeel zijn van het experiment.²

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nut en noodzaak: is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Naar het oordeel van het college zijn nut en noodzaak van het voorstel voldoende onderbouwd. Zo maakt de toelichting bij de AMvB en de regeling voldoende duidelijk dat het experiment past in het streven van het kabinet naar verdergaande digitalisering van overheidsdienstverlening. Tevens geeft de toelichting duidelijk aan dat de wijzigingen in het aanvraagproces kunnen leiden tot een aanvraagprocedure met minder regeldruk. De AMvB en de regeling maken een experiment met gedigitaliseerde dienstverlening mogelijk in een duidelijk afgebakende setting. Deze setting wordt gevormd door 15 gemeenten, waarbinnen het experiment zal plaatsvinden gedurende één jaar. De digitale aanvraagprocedure wordt facultatief aangeboden. Hierdoor kunnen burgers het rijbewijs digitaal aanvragen. Burgers die de reguliere aanvraagprocedure willen volgen, kunnen hiervan gebruik blijven maken.

Het voorstel kent een evaluatiebepaling die bepaalt dat na één jaar een evaluatie van het experiment plaatsvindt. Op basis van deze evaluatie wordt besloten over al dan niet bredere toepassing van de digitale aanvraagprocedure. Het college onderschrijft dat het experiment kan bijdragen aan verbetering van overheidsdienstverlening met vermindering van regeldruk. In de evaluatie kan worden vastgesteld in hoeverre de beoogde doelstellingen in de praktijk zijn gerealiseerd en wat de redenen hiervan zijn. Op basis hiervan kan beter onderbouwd een besluit worden genomen over mogelijke landelijke uitwerking van de elektronische aanvraagmogelijkheid. Tevens kan in de evaluatie aandacht worden besteed aan de vraag of uit het experiment mogelijkheden zijn gebleken om het aanvraagproces van het rijbewijs nog verder te optimaliseren.

Op één onderdeel kan de toelichting bij het voorstel volgens het college worden verduidelijkt. Dit betreft het bereik en de omvang van het experiment, en het potentieel bereik van de mogelijke nationale toepassing van de elektronische aanvraagprocedure. De toelichting bij de AMvB maakt duidelijk dat in het experiment de elektronische aanvraagmethode wordt beproefd voor de 'relatief eenvoudige rijbewijsaanvragen', waaronder de vernieuwingen, de categorie uitbreidingen en herafgiften na ongeldigverklaring. De toelichting stelt dat "deze aanvragen qua aantallen de meest voorkomende zijn". De toelichting kent echter geen kwantitatieve toelichting op dit punt, waardoor het bereik van het experiment en van de eventuele landelijke toepassing onduidelijk is. Het gaat

² Het gaat hierbij om regels inzake de erkenning door de Dienst Wegverkeer (RDW) van fotografen die ten behoeve van de elektronische aanvraag van een rijbewijs een digitale pasfoto van de aanvrager maken, een handtekening digitaal vastleggen en deze vervolgens aan de RDW verzenden voor verdere verwerking bij de digitale aanvraag.

hierbij onder andere om het aantal rijbewijzen dat wordt aangevraagd, en het aantal dat mogelijk via de digitale aanvraagprocedure zal worden aangevraagd.

- 1.1 Het college adviseert in de toelichting bij het voorstel een kwantitatieve toelichting op te nemen bij de omvang van het experiment en het potentieel doelbereik met de elektronische aanvraagmogelijkheid van het rijbewijs.**

2. Minder belastende alternatieven

Het voorgestelde experiment draagt bij aan vermindering van regeldruk bij het aanvragen van een rijbewijs. Dit betekent dat de voorgestelde procedure een optimalisatie betreft van de huidige aanvraagprocedure. De AMvB en de ministeriële regeling stellen verder kaders en bepalingen ten aanzien van gegevensgebruik binnen het experiment.

De toelichting bij het voorstel besteedt geen aandacht aan de mogelijkheid dat burgers – onder strikte voorwaarden en eisen – zelf een digitale pasfoto maken, welke gebruikt kan worden voor de aanvraag van het rijbewijs. Naar het oordeel van ATR zou een dergelijke mogelijkheid wel overwogen moeten worden, aangezien dit een forse regeldrukbesparing kan opleveren bij het aanvraagproces van een rijbewijs. De burger hoeft in dat geval namelijk niet de gang te maken naar een erkende fotograaf om daar een pasfoto te laten maken.

De context van het experiment is volgens het college geschikt om, onder duidelijke randvoorwaarden en eisen aan identificatie, in een duidelijk afgebakende setting in de praktijk vast te stellen wat de voor- en nadelen van deze mogelijkheid zijn.

Tevens kan in de evaluatie van het experiment worden vastgesteld of deze werkwijze op grotere schaal kan worden toegepast. Indien bij het experiment niet voor de mogelijkheid van zelf te maken pasfoto's wordt gekozen, is het volgens ATR van belang in de toelichting duidelijk te maken wat hierbij de afwegingen zijn geweest.

- 2.1 Het college adviseert het zelf (digitaal) maken van een pasfoto door een burger ten behoeve van het aanvragen van een rijbewijs te overwegen als onderdeel van het voorgestelde experiment. Indien niet voor deze mogelijkheid wordt gekozen, adviseert het college de afwegingen hierbij te motiveren in de toelichting bij het voorstel.**

3. Werkbare uitvoeringswijze

De toelichting bij het voorstel maakt duidelijk dat bij de uitwerking rekening is gehouden met de werkbaarheid van de regelgeving. In de toelichting bij de AMvB is ook expliciet aandacht besteed aan de voorlichting en de communicatie over het experiment. De toelichting vermeldt dat communicatie over het experiment kan plaatsvinden via onder andere de van overheidswege uitgegeven (digitale) bladen. Tevens zullen burgers er via de websites van de aangewezen gemeenten op worden gewezen dat het tijdens het experiment mogelijk is om te kiezen voor een elektronische aanvraag. Ook zal er aandacht zijn voor de fotografen die deelnemen aan het experiment en waar burgers terecht kunnen voor (digitale) pasfoto's die voldoen aan de eisen voor het rijbewijs.

Het college onderstreept het belang van een gerichte communicatie over het experiment en over de stappen die een burger dient te zetten om hier (vrijwillig) aan deel te nemen. Ook bij de communicatie over het experiment is aansluiting bij de ervaring en het gedrag van burgers van

groot belang. Daarom geeft het college u in overweging om met de RDW en de deelnemende gemeenten afspraken te maken over toelichting bij het experiment in de herinneringsbrieven die worden verstuurd over onder andere het verlengen van rijbewijzen aan burgers in het experimentjaar in de gemeenten die deelnemen aan het experiment. Hierdoor wordt de burger geïnformeerd over de elektronische aanvraagmogelijkheid op het moment dat hij voor de beslissing staat over het al dan niet verlengen van het rijbewijs en de wijze waarop hij dit zal aanvragen.

4. Regeldrukgevolgen

De voorgestelde ministeriële regeling verwijst voor de regeldrukeffecten naar de AMvB. Hoewel de AMvB de regeldrukeffecten kwalitatief goed beschrijft en kwantitatief een indicatie op handelingsniveau is opgenomen, zijn twee kanttekeningen bij de effectenanalyse van belang. Allereerst is bij de analyse van de regeldrukeffecten geen totaalbedrag opgenomen van de te verwachten regeldrukvermindering. Hoewel de regeldrukeffecten voor burgers en fotografen kwalitatief zijn beschreven, mist een beeld over het bereik van het experiment. Zo maken de toelichtingen bij de AMvB en de ministeriële regeling niet duidelijk hoeveel rijbewijzen jaarlijks worden uitgegeven, en welk deel naar verwachting hiervan digitaal zal worden aangevraagd. Aanvullend daarop is aan te geven welke regeldrukbesparing mogelijk is met het experiment en op landelijk niveau als de digitale aanvraagmogelijkheid (uit het experiment) wordt omgezet in een reguliere aanvraagmogelijkheid.

Het college acht deze toelichting van belang, omdat daarmee bij de beoordeling van het voorstel de totale regeldrukeffecten kunnen worden betrokken. Tevens biedt een gerichte (totaal)analyse van de regeldrukeffecten de mogelijkheid om bij de evaluatie na één jaar, gericht te beoordelen in hoeverre de beoogde regeldrukvermindering daadwerkelijk is gerealiseerd en wat hiervan de belangrijkste reden zijn. Volgens het college dient er bij de evaluatie van het experiment expliciet aandacht te zijn voor de werkbaarheid van de vernieuwde aanvraagprocedure volgens burgers. Tevens is het van belang aandacht te besteden aan de vraag of burgers de vereenvoudiging van de procedures, en de daaruit voortvloeiende regeldrukvermindering, ook als verbetering ervaren. Daarmee kan worden vastgesteld of de regeldrukvermindering ook daadwerkelijk merkbaar is voor burgers.

Tot slot geldt dat de ministeriële regeling nadere bepalingen stelt aan de uitvoering van het experiment. Belangrijk daarbij is onder andere de aanwijzing van de 15 gemeenten die zullen deelnemen aan het experiment en de aanwijzing van het authenticatiemiddel (*DigiD Substantieel*) waarmee de elektronische aanvraag kan worden ingediend via de RDW. De keuze voor de 15 gemeenten en voor het authenticatiemiddel maakt het naar het oordeel van het college mogelijk de regeldrukeffecten van het experiment gericht in beeld te brengen.

4.1 Het college adviseert de eenmalige en structurele regeldrukeffecten van het voorstel in de toelichting in beeld te brengen conform de landelijke methodiek. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van bandbreedtes en van scenario's van vergelijkbare processen die zijn gedigitaliseerd en waarbij regeldrukvermindering is gerealiseerd.

Dictum

Gelet op de inhoud van het voorstel en de hiervoor genoemde adviespunten is het advies van het college bij het voorstel tot de Regeling, houdende regels ten behoeve van een experiment met de elektronische aanvraag van rijbewijzen:

De regeling vaststellen, nadat met de adviespunten rekening is gehouden.

Het college vertrouwt erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en verneemt graag van u op welke wijze u met onze adviespunten rekening hebt gehouden.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris